

Beleidsplan 2026-2028

Subsidieregeling
Kunstinstellingen
Fryslân

oranje
woud
festival

EEN NIEUWE HORIZON

Elke samenleving heeft plekken nodig waar kunst en talent zich kunnen ontwikkelen, waar het experiment de ruimte krijgt en nieuwe horizons worden verkend, en waar verleden, heden en toekomst zich kunnen verbinden. In de klassieke muziek gebeurt dat veelal op festivals, die proeflokalen en broedplaatsen vormen. Oranjewoud Festival bekleedt daarin een uitzonderlijke positie.

Als buitenevenement heeft het festival afgelopen decennium bewezen hoe laagdrempelig en tegelijk vernieuwend klassieke muziek kan zijn. Publiek gaat er vrijelijk op muzikale ontdekkingstocht. Iedereen draagt de kleding die lekker zit, niemand hoeft een strenge etiquette te vrezzen. Jonge ouders - in de drukste tijd van hun leven - nemen hun kroost gewoon mee.

Bezoekers genieten onbekommerd van muziek van de allerhoogste kwaliteit in allerlei soorten, maten en verschijningsvormen en op vele plekken. Gekende meesterwerken worden afgewisseld met muziek van andere culturen en installaties waar de bezoeker middenin zit. Geoefend publiek én leken leren klassieke muziek anders kennen.

Bij Oranjewoud Festival spelen die ervaringen zich af in een parklandschap waar de schoonheid bloeit aan het slot van de lente. Het samenspel tussen natuur en muziek nodigt bezoekers uit hun blik te verruimen

maar inspireert hun evengoed tot innerlijke stilte en contemplatie. Veel Nederlanders herontdekten tijdens de corona-lockdowns de heilzame werking van de natuur. Sinds de eerste editie in 2012 wakkert Oranjewoud Festival liefde voor muziek en natuur aan, twee schoonheden die het vermogen hebben om mensen even te bevrijden uit het nu zo hectische leven en hen tot zichzelf en elkaar te brengen.

Het buitenfestival is een plek van diversiteit in genres, stijlen, tijden en culturen, die niet alleen hun eigen stem laten horen, maar ook naar elkaar luisteren en met elkaar versmelten. De eeuwenoude Chinese viool vermengt zich met de moderne westerse basklarinet en zingende zonnepanelen op het dak van het museum. Het podium Oranjewoud is groot genoeg voor wereldsterren en intiem genoeg voor makers om zich te laten inspireren tot grensverleggende experimenten, voor jong talent om zich voor te stellen.

Het publiek komt vaak om iets wat het kent te zien of te horen, maar wil tegelijkertijd verrast worden. De huidige gepolariseerde samenleving vraagt bovendien om plekken waar verschillende groepen elkaar ongedwongen kunnen ontmoeten, waar het niet draait om een eigen mening maar om een gedeelde ervaring, waar het 'samen' weer voelbaar is. Muziek en natuur kunnen dat bieden. Dat en meer vind je elk jaar weer op Oranjewoud Festival.

1. ARTISTIEKE INHOUD

Oranjewoud Festival is een veelzijdig, prikkelend en laagdrempelig internationaal muziekfestival. Als organisatie bruisen wij van nieuwe ideeën en rusten niet voordat wij ze hebben gerealiseerd. Achter de klassieke traditie schuilt een enorme rijkdom die wij hartstochtelijk koesteren. Vanuit diezelfde traditie staat vernieuwing bij ons centraal. Wij versterken de band tussen onze uiteenlopende publieksgroepen en de muziek door aan te sluiten bij hun belevingswerelden. Tegelijkertijd nodigen wij bezoekers uit om ontdekkingen te doen. Wij fungeren als katalysator, ontwikkelaar en ondersteuner van makers en musici die de drie-eenheid van verleden, heden en toekomst muzikaal met elkaar in gesprek laten gaan. Voor dit alles vormt het paradijselijke Parklandschap Oranjewoud - met vele verborgen plekken en verhalen - een onuitputtelijke inspiratiebron.

Artistieke visie

Traditie en vernieuwing zijn in de klassieke muziek geen tegenstellingen maar twee zijden van dezelfde munt. De schat aan klassiek repertoire die door de eeuwen heen is opgebouwd, draagt weliswaar bij aan een traditioneel imago, vernieuwing vormt de essentie die klassieke muziek altijd levend en bewegend heeft gehouden, van Monteverdi tot AI. Klassiek is voortdurend in transitie. Vernieuwing is de traditie.

Missie

Oranjewoud Festival wil laten horen, zien en voelen dat klassieke muziek lééft, eindeloos veelkleurig en van waarde is voor iedereen. Daarom zetten wij ons op uiteenlopende manieren in om het genre actueel en relevant te houden in de eenentwintigste eeuw.

Programmteam

Artistiek directeur **Yoram Ish-Hurwitz** is eindverantwoordelijk voor de algehele programmering. Hij is opgeleid als concertpianist aan o.a. het Conservatorium van Amsterdam en The Juilliard School in New York en heeft jarenlange ervaring met het creëren van spraakmakende klassieke-muziekprojecten, het initiëren en ontwikkelen van Oranjewoud Festival en als programmeur van SPOT Groningen. Hij wordt hierin bijgestaan door componist **Remy Alexander**, programmeur van de *FamilyZone*, tevens Coördinator Educatie & Hedendaagse Programmering van November Music en Artistiek Coördinator van Asko|Schönberg. Vanaf 2025 wordt met gastcuratoren gewerkt, zoals Candida Thompson en Julian Schneemann. In 2026 is cellist **Johannes Moser** aangetrokken voor het klassieke programma en kunstenaarsduo **Strijbos & Van Rijswijk** voor het locatiemuziekfestival. In 2027 of 2028 is violiste **Simone Lamsma** gastcurator. Basgitarist **Vincent Henar**, oprichter van de Afro-Caribische band Fra Fra Sound, is vaste gastcurator van *De Proeftuin*.

Ish-Hurwitz werkt zo aan een geleidelijk proces waarbij het festival meer leunt op zijn artistieke filosofie dan op zijn persoon. Dat zorgt voor een breder en diverser perspectief en continuïteit op de lange termijn.

Ambities

- **Presenteren** - Oranjewoud Festival presenteert klassieke muziek in een zo breed mogelijk spectrum, van traditioneel (Quatuor Danel) tot vernieuwend (Atlas), van vrolijk en speels (Philharmonix) tot ontregelend (Robin Coops);
- **Initiëren** - Het festival initieert nieuwe (genre) ontwikkelingen met het geven van (locatiespecifieke) compositieopdrachten (Strijbos & Van Rijswijk, Frieda Gustavs), het ontwikkelen van nieuwe concertvormen en het aangaan van (co)producties, zoals met Holland Festival, November Music en Wonderfeel.
- **Stimuleren** - Musici (Toonzetters Ensemble), makers (Setareh Nafisi, Maya Fridman), jong talent en kinderen worden gestimuleerd en in staat gesteld nieuwe programma's en voorstellingen te creëren en hun artistieke grenzen te verleggen.

Kraamkamer

Makers (**pag. 5-6**) wordt vrije ruimte geboden voor onderzoek en experiment door middel van opdrachten, residenties en andere vormen van ondersteuning, verspreid over meerdere edities. Hiermee profileert Oranjewoud Festival zich als de kraamkamer van nieuwe muzikale ontwikkelingen. Veel in Nederland werkzame componisten zien het als een van de belangrijke nieuwe-muziekfestivals, dat nieuw gecomponeerd muziek bovendien ontsluit voor een breed publiek. In 2022 bijvoorbeeld produceerde het festival Toonzetters voor 20 jonge componisten, dat toerde langs 17 grote Nederlandse podia en een Italiaans festival. Voor dit project werd het festival onderscheiden met de Nieuw Geneco Fair Practice Award. Gemiddeld besteedt Oranjewoud Festival € 50.000 aan compositieopdrachten met een publieksbereik van gemiddeld 4.000 mensen per jaar¹.

.....
'Oranjewoud Festival is van groot belang voor Nederlandse componisten. Dat is niet alleen omdat hun muziek er regelmatig klinkt in een context die zich niet specifiek toespitst op nieuwe muziek. Ook krijgen componisten de kans binnen het festival grote, langdurige en experimentele muziekstukken tot stand te laten komen in alle artistieke vrijheid.'

Anne-Maartje Lemereis
Componist des Vaderlands

¹ Bron: Verantwoording FPK Compositieopdrachten 2022-23

UITGANGSPUNTEN EN PROGRAMMA

Oranjewoud Festival kent een laagdrempelig instapprogramma en een veelkleurig hoofdprogramma, verspreid over het Parklandschap Oranjewoud. De verschillende programmaliijnen zijn verankerd in of verbonden met klassieke muziek. Tezamen vormen zij de artistieke raamwerk van het programma, waaraan jaarlijks 200 tot 300 musici, componisten, kunstenaars en workshopleiders uit de hele wereld bijdragen. Met deze toegankelijke vorm maakt Oranjewoud Festival klassieke muziek mainstream, van oud tot nieuw gecomponeerd.

Instapprogramma

1. *De Proeftuin* (festivalhart, kennismaking en verbinding)
2. *FamilyZone* (minifestival voor jeugd/jongeren, educatie)

Hoofdprogramma

3. *Klassiek* (traditioneel)
4. *Cross-over* (toegankelijk)
5. *Avontuurlijk* (experimenteel en vernieuwend)

1. De Proeftuin (presenteren, stimuleren)

Dit vrolijk bruisende festivalhart vormt het start-, middel- en eindpunt van elk festivalbezoek. Het is gelegen in de lommerrijke Overtuin, een prachtig omsloten wandelpark tegenover Landgoed Oranjewoud. De Proeftuin vormt niet alleen een (culinaire) pleisterplaats voor onze bestaande doelgroepen. Het heeft zich vanaf de start in 2015 bewezen als de sleutel tot de muzikale, financiële en culturele toegankelijkheid van het festival. Het vormt de motor achter de publieksverbreding. Het programma bestaat uit cross-overs door opkomende en gevestigde ensembles, zoals **Congruent Five, Michael Simon, Adédèji, Broki Trio & North Sea String Quartet, Francien van Tuinen** en **Jorge da Rocha** en korte voorproefjes van het hoofdprogramma. Ook jong talent heeft een structurele plaats in het Proeftuin-programma, zoals prijswinnaars van het regionale en landelijke Prinses Christina Concours klassiek, jazz en compositie.

2. FamilyZone (stimuleren, presenteren)

De FamilyZone is een meerdaags minifestival voor families met kinderen vanaf een half jaar, verspreid over tien locaties in de historische Overtuin. Hiermee willen wij zoveel mogelijk kinderen en jongeren met allerlei achtergronden op een inspirerende en prikkelende manier in aanraking brengen met muziek en andere kunstvormen. Kinderen worden ook 21e-eeuwse vaardigheden geleerd door een beroep te doen op kritisch denkvermogen (deelnemers zijn zelf opdrachtgever en eindverantwoordelijk, hetgeen zelfkritiek en -reflectie stimuleert), communicatieve vaardigheden (muziek als gedeeld communicatiemiddel van de activiteiten waarin muziek wordt gemaakt, zoals DageraadKoor, KleurKlank, FlitsOpera, ZingKring en KakofonieOrkest), probleemoplossend denken (MusicFactory, FlitsOpera, KakofonieOrkest,

Het Festival als Klaslokaal

Het Festival als Klaslokaal is een speciaal aangepaste versie van FlitsOpera voor groepen 6 en 7 van de basisschool. Het bestaat uit enkele voorbereidende lessen en een afsluitende ochtend op het festival. Het maakt sinds 2022 deel uit van het gemeentelijke cultuurmenu en is ingebed in het festival. Jaarlijks bereiken wij hiermee 200-300 kinderen, afkomstig van zes tot tien Heerenveense basisscholen. Doordat de leerlingen een dwarsdoorsnede vormen van de Heerenveense bevolking bereiken wij ook kinderen die minder vaak in aanraking komen met cultuur en uit kansarme milieus.

Aan de hand van twee voorbereidende lessen op school door Remy Alexander en andere specialisten creëren de leerlingen het verhaal (libretto) en de bijbehorende muziek (aria's) van de 'operavoorstelling' in wording. Op het festival worden daar decor, regie, een openingslied (ouverture), soundtracks en kostuums aan toegevoegd in de vorm van korte workshops waarlangs de kinderen rouleren. De bijdragen van alle klassen samen vormen een totaalvoorstelling in de vorm van een raamvertonning. Deze wordt als slotvoorstelling uitgevoerd door de kinderen zelf, enkele musici en de workshopleiders.

The Underground

In 2025 is gestart met een project voor jongeren van 14 t/m 18 jaar onder begeleiding van studenten Music & Technology van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en studenten Game Design & Development van de Hanze Groningen. Het geheel wordt geleid door **Anna Bouman**, docent beeldende kunst en vorming. In 2026 wordt dit project doorontwikkeld tot een publiek toegankelijk minifestival in de ondergrondse BB Bunker met eigenaarschap van de deelnemers. Voor een samenwerking en de werving van de jongeren zijn wij in gesprek met Ateliers Majeur in Heerenveen, met het Bornego College over aansluiting bij hun i-zone.

KlinkStapSprong), samenwerken (*FlitsOpera* en *The Underground*), zelfsturing (bij activiteiten waarbij deelnemer individueel en zelfstandig iets maken, zoals *MusicFactory* en *GeKunsteld*), innovatieve en cognitieve vaardigheden (bij elk maakproces). Door samenwerking met lokale docenten bij de workshops en de *InstrumentenMarkt* in de *FamilyZone* worden kinderen gestimuleerd om ook ná het festival met muziek bezig te blijven. Om ook het componeren te bevorderen, werken verschillende componisten mee, waaronder **Anne-Maartje Lemereis** (Componist des Vaderlands in 2024-25), programmeur **Remy Alexander** en workshopleider **Eva Beunk**. Andere vaste workshopleiders zijn **Merlijn Runia** en kunstenaars **Yuri Landman** en **Marcel Prins**. Rustpunt halverwege de dag zijn familievoorstellingen met ensembles als het **Berlage Kwartet** of **Ragazze Kwartet**. Met Wonderfeel is een meerjarige samenwerking aangegaan om eigen familievoorstellingen te produceren, speciaal voor buitenfestivals. *DierenDetective* is in 2026 de eerste met o.a. Lemereis (muziek) en **Martijn Rombouts** (tekst).

3. Klassiek (presenteren, initiëren)

De klassieke programmaliijn koestert de rijkdom van de klassieke canon met een 21e-eeuwse blik. Terwijl de natuur een bijzonder decor vormt, staat de artistieke inhoud centraal. Strijkkwartet, pianotrio en solorecital ontbreken zelden. Daarbij brengen we musici uit de wereldtop, zoals in 2026 de Franse **Quatuor Danel** en **Quatuor Arod** met o.a. het octet van Enescu en het Sextet van Brahms en het **Nederlands Kamerkoor**, samen met aankomende en minder bekende namen. Gastcurator **Johannes Moser** nodigt in 2026 zijn muzikale vrienden uit, waaronder pianisten **Andrei Korobeinikov** en **Frank Dupree** (inclusief zijn jazztrio), klarinettist **Pablo Barragán**, violist **Vadim Gluzman** en slagwerker **Christoph Sietzen**. Ook violisten **Liza Ferschtman**, **Simone Lamsma** en **Vilde Frang** en mogelijk pianiste **Beatrice Rana** komen een van de komende jaren naar Oranjewoud. In onbruik geraakte tradities worden in ere hersteld, zoals improvisatie (met **Maya Fridman**, **Merel Vercammen** en **Toonzetters Ensemble**). Daarnaast is sprake van bewerkingen en vormexperimenten, zoals *De Salon*, een kruising tussen een talkshow en huiskamerconcert, of *Room Service Lullaby*, waarbij musici hotelgasten 's avonds laat trakteren op een minioptreden op hun hotelkamer.

4. Cross-over (presenteren)

Deze programmaliijn met cross-overs tussen klassiek en andere genres heeft hetzelfde ongedwongen en laagdrempelige profiel als *De Proeftuin*. Het biedt een instapfunctie voor een breed publiek dat weinig naar klassieke concerten gaat maar er wel voor open staat, zo blijkt uit eigen onderzoek¹. De klassieke kaders worden opgerekt of verlegd naar andere genres. Dat is het geval bij het **Dreamhouse Quartet** van Bryce Dessner, David Chalmin, Katia & Marielle Labèque (2026), **Vision String**

Quartet (2027), violist **Nemanja Radulovic** en zijn Frans-Servische ensemble **Double Sens** (2028), mandolinespeler **Avi Avital** met jazzpianist **Omer Klein**, de Weens-Berlijnse groep **Philharmonix** en cellist/singer-songwriter **Marie Spamann** maar ook Nederlandse ensembles als **Fuse** en **Pynarello**.

5. Avontuur (initiëren, stimuleren, presenteren)

Vernieuwing en experiment staan hier centraal. De gepresenteerde programmaonderdelen hebben een bewust uitdagend profiel. Het onderzoek is vaak belangrijker dan het eindresultaat, waardoor het een vrijplaatsfunctie krijgt voor componisten en andere makers. Compositieopdrachten en samenwerkingen met makers vormen de kern van deze programmaliijn. Toekomstmuziek komt hier tot leven. Aan de musici wordt gevraagd zich te verhouden tot de (natuurlijke) omgeving als setting, inspiratiebron of bouwsteen.

Compositieopdrachten

Sinds 2014 voeren wij een actief opdrachtenbeleid. De bijbehorende uitvoeringen worden als vanzelfsprekend vervlochten met het breed opgezette festivalprogramma. Dat biedt een uiteenlopend en nieuw publiek de kans om ongedwongen en haast ongemerkt in aanraking te komen met nieuw gecomponeerde muziek. Dat is een uniek kenmerk van Oranjewoud Festival. Bij het geven van opdrachten hanteren wij twee speerpunten:

1. *Locatiemuziek* - Oranjewoud Festival speelt in Nederland een voortrekkersrol bij de ontwikkeling van locatiespecifieke muziek. Bij locatiemuziek is de plaats, in fysieke, virtuele of hybride vorm, onlosmakelijk verbonden met het muzikale werk. De eigenschappen van die plek vormen de artistieke bouwstenen. De locatie bepaalt zo de betekenis van de muziek en andersom. Waar 'podiummuziek' een soort monoloog vormt, richt locatiemuziek zich op een actieve dialoog met het publiek in het hier en nu, met bezoekers als actoren. Er is bij locatiemuziek dan ook sprake van een collectieve, sociale ervaring en een directe verbinding met de plek en het tijdstip. Oranjewoud Festival onderzoekt de komende jaren hoe deze nieuwe driehoeksverhouding tussen maker, plaats en publiek kan worden ingezet voor nieuwe expressiemogelijkheden en publiekservaringen en getoetst aan de praktijk. Het gevarieerde Parklandschap bevat tal van mogelijkheden om dat te exploreren, van een ondergrondse bunker of grillig stuk bos tot de Ekokathedaal van Louis le Roy. Na *Waterwerken* (2024) van **Aart Strootman**, staan opdrachten gepland aan componistenduo **Strijbos & Van Rijswijk** en **Robin Coops** (zie onder).
2. *Nieuwe verbindingen* - Het leggen van verbindingen tussen genres, disciplines en culturen is een tweede speerpunt bij opdrachten. Oude scheidslijnen maken ruimte voor nieuwe. Deze nooit eindigende cyclus is het levenselixir van kunst. Gepland staat in 2026 ...*your conscious mind speaking*, een werk voor twee piano's en slagwerk van **Max Knigge** (mid-career)

¹Bronnen: kaartverkoopstelsel, Whize-module en publieksenquête, zie hoofdstuk Toegankelijkheid & publiek (pag. 12)

voor het **Toonzetters Ensemble**. In 2027 betreft dat een mini-opera voor twee uitvoerenden en elektronica van **Frieda Gustavs** (young career), en **Sonic Palettes** voor piano vierhandig en slagwerk van de jonge, uit Iran afkomstige **Setareh Nafisi** (young-career).

Samenwerkingen met makers

- Met componist **Joël Bons** (end-career) werkt het festival sinds 2019 intensief samen aan het door het festival geïnitieerde *Atlas Project* dat in 2025 uitmondt in een 75 minuten durende compositie voor transcultureel orkest met een ongehoorde samenklank. Na de presentatie tijdens Oranjewoud Festival en Holland Festival / NTR ZaterdagMatinee, wordt toegewerkt naar een internationale tournee in 2026-27, hetgeen buiten het kader valt van deze aanvraag.
- Het componisten-/kunstenaarsduo Strijbos & Van Rijswijk (mid-career) laat zich al sinds 2021 door Oranjewoud muzikaal inspireren tot het verkennen van een nieuwe relatie tussen het natuurlijke of stedelijke landschap, de kunstenaar en het publiek. Gepland voor 2026 staat *Your Acoustic Horizon*, een groots opgezette compositie/installatie op het dak van Museum Belvédère, ontworpen door Marc van Vliet, waarbij het hele parklandschap door middel van streaming en digitale technologie wordt verweven met een compositie.
- Cellist **Maya Fridman** (mid-career) ontwikkelt zich nadrukkelijk als een boeiende maker en componist. Het aangaan van onderzoek en experiment is een onmisbaar element in haar werkmethode. Zij onderzoekt muzikale en filosofische bronnen en verkent nieuwe geluids- en lichttechnologieën. Onderzoekperiodes sluit zij doorgaans af met een concert, een installatie of presentatie op Oranjewoud Festival. Een voorbeeld hiervan is een natuurconcert tijdens het locatiemuziekfestival in 2026 in samenwerking met componist Scott Ordway en NKK NXT, tevens onderdeel van de residentie met het Kamerkoor. De compositie *House Music* van Michael Gordon leidt in 2028 tot optredens in woonhuizen en vertrekken van de landhuizen.
- Oranjewoud Festival verlengt de samenwerking met multidisciplinair kunstenaar Robin Coops (mid-career). Hij laat zien dat de digitale ruimte aanknopingspunten biedt voor locatiemuziek, vaak in hybride vorm. Zo gebruikt hij het virtuele landschap als uitgangspunt in *Journals: Ghost Towns*, waarin hij onderzoek doet naar het spanningsveld tussen de lichamelijke en de digitale wereld. Tijdens reizen naar Europese 'spooksteden' gaat hij op zoek naar stemmen uit het verleden en plaatst hij werkelijkheid tegenover waan. Veldopnames en 3D bewegings- en beeldregistraties vormen de bouwstenen voor zijn composities, uitmondend in een mixed-reality-uitvoering.

Internationaal locatiemuziekfestival

Onderdeel van editie 2026 vormt een internationaal locatiemuziekfestival en -symposium, inclusief een internationaal professionalsprogramma. Doel is om locatiespecifieke muziek te ontsluiten voor een breed publiek en potentiële makers. Oranjewoud Festival is een van de weinige plekken in Europa waar dit in festivalvorm gebeurt en wil de activiteiten op dat gebied intensiveren.

In 2026 worden de mooiste locatiemuziekprojecten vanaf 2014 hernomen en internationale makers uitgenodigd, zoals **Janet Cardiff & George Miller** en **Ragnar Kjartansson**. Als spreker wordt **Pierre Sauvageot** benaderd. Met locatietheaterfestival Oerol worden projecten uitgewisseld, waaronder een project van **Kate Moore** en het **Cello Octet**. In het kader van het Europese project *Metavenues* (zie pag. 7) zullen ook virtuele locaties onderwerp zijn van experiment. De samenwerking met Maya Fridman, NKK NXT en Scott Ordway is reeds genoemd. Tot slot is contact met kunstenaar **Dré Wapenaar** die voor 2026 een nieuw paviljoen ontwerpt. Bij bepaalde producties zijn November Music en Muziekgebouw aan 't IJ coproductent,

Eerdere locatiespecifieke-muziekprojecten, van boven naar beneden: *Waterwerken* (2024), *Soprano Panorama* (2021) en *Sancytuary of Sound* (2023)

POSITIONERING

Oranjewoud Festival wordt door velen beschouwd als het belangrijkste klassieke buitenfestival van Nederland vanwege de kwaliteit, de vernieuwing en het brede klassieke spectrum dat het beslaat. Het legt verbindingen tussen de programma's voor families, cross-over, nieuwe en transculturele muziek en muziek uit de klassieke canon. Hierdoor bereikt het festival een divers publiek van alle leeftijden.

Het festival speelt een voortrekkersrol bij de ontwikkeling van locatiemuziek, verkent bijzondere presentatievormen zoals *De Salon* en *Room Service Lullaby* en durft risico's te nemen met meerjarige projecten als *Atlas*. Bovendien koppelt het festival lokale inbedding aan een nationaal en internationaal profiel; van schoolprojecten tot samenwerking met Holland Festival en buitenlandse topsolisten.

Naast Oranjewoud Festival zijn op het gebied van klassieke muziek verschillende partijen in Fryslân actief. Elk van deze organisaties vervult een bepaalde functie binnen het geheel, vaak met een bepaalde specialisatie. Bij CityProms is dat ouderen- en dementenzorg. Ook vormt het een podium voor amateurmusici, Opera Spanga presenteert al decennia bijzondere kameropera's in het gelijknamige dorp. Nootstroom organiseert concertactiviteiten voor afgestudeerde musici in Fryslân, Schiermonnikoog Festival richt zich op talentontwikkeling. De overkoepelende organisatie van muziekverenigingen vertegenwoordigt een groot aantal ensembles in de Friese HaFaBra-wereld. Het Noord Nederlands Orkest bedient het publiek in de noordelijke regio voornamelijk met symfonisch repertoire.

SAMENWERKINGEN

Oranjewoud Festival werkt samen met een groot aantal lokale, regionale, landelijke en internationale culturele partners. Deze krachtenbundeling helpt de artistieke ambities (presenteren, initiëren en stimuleren) te verwezenlijken maar ook om de maatschappelijke impact te vergroten. Zo profileert het festival zich als een veelzijdig en vernieuwend evenement dat voorop loopt bij het herdefiniëren (vernieuwing centraal), destigmatiseren (modern en toegankelijk) en urgent houden van klassieke muziek (missie).

Europese samenwerking

Oranjewoud Festival sluit van 2026 t/m 2028 als *associative partner* aan bij het Creative-Europe-project *Metavenues* die de mogelijkheden van digitalisering en technologie in de klassieke muziek onderzoekt. Hoofdpartners zijn SPOT Groningen (NL), De Singel Antwerpen (B) en Guido d'Arezzo Foundation Arezzo (I). Het festival draagt bij met een locatiemuzikale onderzoeksvraag, deelt kennis en ervaring en biedt presentatieplekken voor andere partners.

Nationale samenwerkingen

Holland Festival en NTR ZaterdagMatinee treden in 2025 op als coproducent van *Atlas*. Dat omvat een

groot aantal presentaties en de wereldpremière op 21 juni in het Concertgebouw Amsterdam. De NTR maakt een documentaireserie over het hele traject dat een vervolg krijgt in de vorm van een (inter)nationale tournee in 2026/27. Andere structurele samenwerkingen de komende jaren betreffen Wonderfeel en mogelijk NJO Muziekzomer (coproductie familievoorstellingen), November Music en SoundLAB / Muziekgebouw aan 't IJ (educatie/nieuwe-muziekinstallaties) en Oerol (zie regionaal).

Regionale samenwerkingen

Op regionaal niveau beogen de samenwerkingen cocreatie, coproductie, crosspromotie en talentontwikkeling. Met enige regelmaat werken wij samen met Oerol rond locatiespecifieke projecten, zoals met *Plastique Fantastique* van Marco Canevacci en AM.OK in 2018, het zonnepaneelproject *Solar* van Strijbos & Van Rijswijk en Marc van Vliet in 2024 en *Proximity* tijdens het locatiemuziekfestival in 2026. Jaarlijks wordt op het Schiermonnikoog Festival de Oranjewoud Festival Award uitgereikt. De winnaar wordt uitgenodigd voor een optreden in het hoofdprogramma, begeleid en gecoacht door de artistiek directeur van Schiermonnikoog, pianist Caspar Vos. Andere partners zijn Stadsschouwburg de Harmonie (gemeenschapsproject *Oranjewoud4ALL*, zie pag. 10) en *Explore the North* (via Station Noord en op muziek- en taalgebied, zie onder en pag. 9). Met het Noord Nederlands Orkest worden regelmatig gezamenlijke compositieopdrachten gegeven, zoals eerder *Future Perfect* van Vanessa Lann in 2018 en *Concerto for Technicolor* van Thomas Beijer in 2022. Via Station Noord delen wij in 2026-28 de verantwoordelijkheid om jonge muzikale makers actief te ondersteunen. In 2024 is een samenwerking gestart met Pakhûs SOLO in Stiens. Programmeur Beate Loonstra brengt jaarlijks een solo-optreden in op het festival met nieuwe muziek.

Lokale samenwerkingen

Op gemeentelijk niveau is sprake van inhoudelijke synergie tussen de partijen vanwege de gedeelde visie op het gebied van participatie en cultuur. Met Museum Belvédère bestaat een hechte, vriendschappelijke band die teruggaat tot 2012. Vanaf 2023 vormt het museum het epicentrum van de avontuurlijke programmalijn, wat een waardevolle kruisbestuiving oplevert. Het festival presenteert zijn eigen muzikale perspectief op de wisselende tentoonstelling van dat moment. In 2026 gaat het om **Wilhelmina Barnes-Graham**, een van de meest vooraanstaande vrouwelijke Britse abstracte schilders. Met de vier culturele kerninstellingen van de gemeente, *Posthuis Theater*, *Ateliers Majeur*, *Museum Heerenveen* en *Bibliotheek Heerenveen*, werkt het festival samen rond het integratieproject *Faenomenaal* voor nieuwe Nederlanders. Ook Stichting TIJD vormt een partner van het festival. De organisatie bewaakt en ontsluit het gedachtegoed van kunstenaar **Louis le Roy** en stelt de Ekokathedraal in Mildam beschikbaar voor locatiemuziek.

TALENTONTWIKKELING & EDUCATIE

Met educatie en talentontwikkeling investeert het festival in toekomstig publiek en talent. Dat draagt bij aan het levend en bewegend houden van klassieke muziek. Het festival slaat een brug tussen de fijnmazige lokale en regionale infrastructuur van muziekdocenten en basisscholen en de (inter) nationale muziekwereld met musici tot ver buiten onze landsgrenzen. Talentontwikkeling behoort ook tot de kraamkamerfunctie van het festival.

Station Noord

Sinds 2020 is Oranjewoud Festival vaste netwerkpartner van ontwikkelinstelling Station Noord en daarmee van een groot aantal noordelijke podiumkunstinstanties. In die rol draagt het festival bij aan specifieke meerjarige talentontwikkelingstrajecten - zoals dat van Robin Coops samen met het NNO - en het makersklimaat in de noordelijke regio in het algemeen.

Fulkaan

De structurele samenwerking met Keunstwurk/Fulkaan sinds 2023 heeft de ontwikkeling van jong Fries talent tot doel en vormt zo een schakel in de provinciale keten van talentontwikkeling. Tijdens elke editie krijgen ca. 20 muzikmakers t/m 18 jaar kosteloos een masterclassmiddag aangeboden door één of meer van de aanwezige festivalmusici. Dat mondt uit in een presentatieconcert. Keunstwurk is aangesloten bij het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

Oranjewoud Festival coacht het jonge **Toonzetters Ensemble** (young-career) door het te helpen met richtingbepaling, zichtbaarheid en het verstrekken van compositieopdrachten.

Prijswinnaars

Duurzame verbindingen zijn er ook met het Nationaal Cello Concours, Nederlands Vioolconcours, Young Pianist Foundation en het eerder genoemde Schiermonnikoog Festival om de instroom van jong talent te bevorderen. Ook werken we structureel samen met het Prinses Christina Concours met jaarlijkse Oranjewoud Festival Prijzen voor winnaars van het regionale en het landelijke Klassieke Concours en tweejaarlijkse prijzen voor het Compositie Concours en het Jazz Concours. Prijswinnaars presenteren zich in *De Proeftuin* of de *FamilyZone*.

Ateliers Majeur

Ateliers Majeur is sinds 2018 betrokken bij het *Onbeperkt Ensemble* ([zie pag. 10](#)) en al vanaf 2015 bij kinderactiviteiten in *De Proeftuin*, *De Kinderproeftuin*, *Het Festival als Klaslokaal* ([pag. 4](#)) en de *FamilyZone*. Aan *FamilyZone* werken bovendien freelance muziekdocenten uit de regio mee als workshopleider. De bezoekende kinderen worden gestimuleerd jaarrond muzieklessen bij hen te volgen. Er is anekdotisch bewijs dat dit effect heeft. Dat wordt nu structureler in kaart gebracht als onderdeel van onze impactmeting in algemene zin ([pag. 13](#)).

Publieksprogramma

Naast musici en kunstenaars met een internationaal profiel is er in het programma ook ruimte voor (jong) Fries talent, zoals Kaspar in 2025 en jaarlijks regionale prijswinnaars.

2. MAATSCHAPPELIJKE BETEKENIS

Oranjewoud Festival vindt sinds 2012 plaats op culturele en cultuurhistorische (erfgoed)locaties in en rond Oranjewoud. Het gelijknamige landgoed werd eind zeventiende eeuw gesticht door Albertine Agnes, prinses van Oranje en ontwikkelde zich door de eeuwen heen tot een uniek parklandschap met negentiende-eeuwse landhuizen, bossen en tuinen, een kunstmuseum en meer. De vele inspirerende binnen- en buitenlocaties vormen een ideale setting voor laagdrempelige, hoogwaardige klassieke-muziekconcerten, innoverende projecten en andere activiteiten tijdens Oranjewoud Festival. Zo worden verbindingen gelegd tussen het Friese verleden, het heden en de toekomst.

Algemene visie

Bij Oranjewoud Festival geloven wij dat kunst, muziek in het bijzonder, een wezenlijk onderdeel vormt van de (lokale) gemeenschap. Kunst en cultuur hebben zowel een intrinsieke, artistieke waarde als een extrinsieke, maatschappelijke waarde. Zij kunnen bijdragen aan een stabiele, functionerende samenleving waarin voor iedereen plek is, ongeacht sociale of culturele achtergrond, geloofs- of genderidentiteit, fysieke of verstandelijke beperking. In deze tijd van polarisatie en onzekerheid kunnen kunstenaars met hun verbeeldingskracht - een belangrijk bestanddeel van empathisch vermogen - een brug vormen tussen groepen mensen en een sleutelrol vervullen bij maatschappelijk en economisch herstel. Daarom moeten de kunsten tastbaar en bereikbaar worden gemaakt voor iedereen.

De activiteiten van Oranjewoud Festival omvatten:

- Een inhoudelijk programma met een breed muzikaal spectrum dat aantrekkelijk is voor uiteenlopende publieksgroepen, gevat in een bijzondere vorm
- Een maatschappelijk programma dat zich met name concentreert op participatie en educatie

Draagvlak

In opdracht van de gemeente Heerenveen heeft onderzoeksbureau Ginder in 2023 een Strategisch gebiedsperspectief ontwikkeld voor Parklandschap Oranjewoud. Daarvoor deed het grondig onderzoek naar zowel meetbare feiten als de beleving onder alle belanghebbenden. Hieruit blijkt dat Oranjewoud Festival zeer welkom is in het gebied. Men kent veel waarde toe aan het feit dat het festival 'de schoonheid van de natuur weet te combineren met cultuur'.

Actuele maatschappelijke vraagstukken

In 2020 initieerde Oranjewoud Festival het meerjarige Atlas-project. Dat heeft zowel een artistieke als maatschappelijke kant. Vraagstukken als diversiteit,

inclusie, multiculturalisme en transculturalisme worden verweven met het inhoudelijke programma. Naast de verkenning van nieuwe klankwerelden maakt het Atlas-project voelbaar dat verbindingen tussen leefwerelden en culturen verrijkt en in het ideale geval tot een nieuwe, gezamenlijk gecreëerde samenleving kunnen leiden. Het onderdeel *Atlas4ALL* doet dat toegankelijk en inclusief en krijgt een duurzaam vervolg met *Oranjewoud4ALL* (pag. 10). Het festivalprogramma draagt ook bij aan de bewustwording van ecologische kwesties en de relatie tussen mens en natuur. Dat gebeurt op een abstracte manier met locatiespecifieke muziek en performatieve installaties maar ook heel laagdrempelig en concreet, zoals wandelexcursies door schrijver en bioloog Koos Dijksterhuis of de samenwerking met leerlingen van Aeres in de Overtuin (pag. 11). Natuurgerichte activiteiten zijn een vast onderdeel van de *FamilyZone*.

Friese taal

Literatuur en poëzie spelen een bescheiden rol in het festivalprogramma. Toch heeft de Friese taal in de loop der jaren een vaste plek gekregen op het festival, zoals eerder bij een optreden van actrice Nynke Heeg met pianist Enrico Pace waarbij zij Friese gedichten voordroeg, het participatieproject *De Klok & Het Meisje* van *Under de Tour*, het muziek- en poëzieproject *It Deel* van de broers Jan en Romke Kleefstra en diverse optredens van zangeres Nynke Laverman of de jonge Kaspar met Friestalige liedjes. In 2025 is het festival setting van de Friestalige podcast *It Sulv'ren Wetter* van Omrop Fryslân. Voor de inclusie van Friestalige kinderen spreekt de gastvrouw van de *FamilyZone* ook Fries. Promotiefilmpjes van het festivalteam zijn soms ook in het Fries. Ook wordt in het community-project *Oranjewoud4ALL* zichtbaar ruimte gecreëerd voor de Friese taal. Sinds 2024 is de festivalwebsite ook Friestalig. Ontwikkelnstelling Explore the North en Oranjewoud Festival hebben de wederzijdse intentie uitgesproken meer te gaan samenwerken op het gebied van taal en muziek.

Samenwerkingen buiten de cultuursector

Om de extrinsieke, instrumentele waarde van muziek voelbaar te maken, lokaal draagvlak te creëren, de verbinding met onze locatie te versterken en het publiek te verbreden is het festival nauw verweven met de lokale maatschappelijke infrastructuur. Samenwerkingen zijn te verdelen in de categorieën (a) participatie, (b) educatie, (c) locatie, (d) communicatie en (e) economie.

a. Participatie

Wij zijn ervan overtuigd dat cultuur van waarde is voor iedereen. Wij doen van alles om mensen met minder bevoorrechte posities te bereiken en te betrekken en zo

de toegankelijkheid te vergroten.

Medewerker participatie Marieke Jissink, die in 2022 speciaal voor dit doel is aangesteld, heeft zich met name gericht op duurzame samenwerkingen met een groot aantal organisaties dat mensen in kansarme posities ondersteunt. Daarbij wordt voortdurend gebouwd aan wederzijds vertrouwen en het leren wat werkt:

- **Interculturele participatie** - Bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers in Burgum en Leeuwarden worden nieuwe asielzoekers en uitgeprocedeerde gezinnen actief bij het festival betrokken als vrijwilliger of bij het vervaardigen van de aankleding. Inburgeringscholen Stavoor en Firda richten zich op inburgeraars die zo veel mogelijk Nederlands willen horen en spreken. Met nieuwkomers geven wij daar regelmatig presentaties over het voor hen vaak onbekende belang van vrijwilligerswerk in de Nederlandse samenleving. Daarbij kan men zich ook opgeven als vrijwilliger bij het festival.
- **Participatie door zorgbehoevenden** - Alliade (Wille in Joure) is een dagbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking waarbij aan Prokkelen wordt gedaan. Een Prokkel is een prikkelende ontmoeting tussen iemand met een verstandelijke beperking én iemand zonder. De dagbesteding wordt ingezet om de festivalaankleding te maken. Regelmatige bezoeken aan de instelling vergroten de betrokkenheid van de deelnemers. Cliënten van de zorginstelling RondonZorg (Tromptheater) voor jonge psychopathologische problematiek, bijvoorbeeld autisme of een dwangstoornis (OCD), maken in opdracht video's op het festival van bijvoorbeeld de op- en afbouw. Ook bij Wender (De Marene in Leeuwarden) wordt gewerkt aan festivalaankleding, in dit geval met ex-verslaafden of mensen met psychiatrische problemen.
- **Verlaging sociale en financiële drempels** - De Heerenveense welzijnsorganisatie Caleidoscoop deelt met ons zijn uitgebreide netwerk en kennis van mensen met een sociale of culturele achterstandspositie. Hierdoor kunnen wij deze groep beter bereiken. Ook zet Caleidoscoop zich in bij het werven van vrijwilligers onder die groep. Voedselbank Heerenveen helpt ons de donaties van *De Toegift* aan de juiste personen anoniem te verstrekken. Met Stichting Vier Het Leven / KwadrantGroep worden geheel verzorgde festivalexkursies georganiseerd voor ouderen die een sociale of fysieke drempel ervaren.
- **Participatie door mensen met een fysieke beperking** - Een delegatie van de Werkgroep Toegankelijkheid uit Leeuwarden heeft sinds 2018 de fysieke toegankelijkheid van het festival enkele keren gemonitord en aanbevelingen gedaan voor verbeteringen. Naast fysieke aanpassingen heeft dit geleid tot een betere informatievoorziening via de website of festivaltelefoon. Er is vervoer voor mensen met fysieke beperking, informatie

AZC Burgum | Foto Lucas Kemper

Oranjewoud4ALL

Oranjewoud4ALL (vervolg op Atlas4ALL in 2025) is een jaarlijks terugkerend, door de lokale gemeenschap ontwikkeld minifestival binnen De Proeftuin. Met de vorming van een eigen community, het in kaart brengen van de hierin aanwezige talenten en vaardigheden, het ontstaan van een programmateam en de uiteindelijke uitvoering, wordt deelnemers van Oranjewoud4ALL eigenaarschap gegeven. Het geheel wordt begeleid door Marieke Jissink. In 2025 wordt met Atlas4ALL aangesloten bij het presentatie- en participatieprogramma Dream Machine van Stadsschouwburg de Harmonie in Leeuwarden. De schouwburg en het festival hebben wederzijds de intentie uitgesproken gesproken dit tot een structurele verbinding te maken.

Onbeperkt Ensemble

Participatie betekent voor ons dat iedereen moet kunnen meedoen, ook mensen in geïsoleerde posities. Het Onbeperkt Ensemble is jaarlijks te gast op het festival. Deze groep bestaat uit professionele musici en mensen met een verstandelijke beperking, geleid door muziektherapeut Stephan Mooibroek. Hij opereert vanuit de visie dat muzikale expressie een universeel talent is, los van fysieke en mentale capaciteiten.

Onbeperkt Ensemble | Foto Majanka Fotografie

is vindbaar over de toegankelijkheid van elke concertlocatie met de optie om vragen te stellen, ADL-, epilepsie- en PTSS-hulphonden zijn overal toegestaan en op de menukaart in *De Proeftuin* staat informatie voor personen met voedsel-allergieën of -intoleranties. Voor verdere verbeteringen is een uitwisseling van ideeën met HandicapNL.

Meer eigenaarschap

Tot nu toe hebben wij ons met het participatieprogramma vooral gericht op meebelevens en meedoen. Met ingang van 2025 maken wij een verdiepingsslag. De initiatieven die de afgelopen jaren door Jissink zijn ontplooid, worden gedelegeerd aan andere leden van het festivalteam: het werven van vrijwilligers met afstand tot de samenleving is voortaan de taak van de vrijwilligerscoördinator, het organiseren van arrangementen voor ouderen ligt nu bij het hoofd horeca, enzovoort. Participatie is hiermee niet meer exclusief een verantwoordelijkheid van een persoon maar raakt ingebed in de hele festivalorganisatie. Dit geeft de participatiemedewerker de ruimte om een volgende stap te zetten op de participatieladder. Daarbij wordt gestreefd naar het betrekken van, het samenwerken met of zelfs het laten aansturen van programma-aanbod door bepaalde gemeenschappen, zoals bij *Oranjewoud4ALL*. Bij deze vormen van participatie draait het meer om het proces dan om de uitkomst. De mate van eigenaarschap bij de deelnemers bepaalt de kwaliteit van de activiteit. Dit vraagt om een denkomslag in de eigen organisatie. Naast de bestaande context en kaders moeten keuzes worden gemaakt die bepalend zijn voor de aard van ons participatiebeleid.

b. Educatie

Met gemeentelijke basisscholen wordt samengewerkt rond *Het Festival als Klaslokaal* (pag. 4). Er zijn gesprekken met Aeres MBO en de gemeente om een onderhoudsprogramma Overtuin onderdeel te maken van het curriculum.

c. Locatie/faciliteit

De vele locaties van het Parklandschap bepalen mede de artistieke identiteit van het festival. Goede samenwerking met de verschillende eigenaren en beheerders, ieder met eigen belangen en voorwaarden, is daarom van cruciaal belang:

- **(Semi)publiek** - Gemeente Heerenveen geeft Oranjewoud Festival als de enige partij toestemming om in de Overtuin een jaarlijks evenement te organiseren. Daarmee bekleedt het festival een uitzonderingspositie. Ook houdt het festival kantoor in het gemeentelijke Posthuis Theater. Bij het vergunningstraject is sprake van een constructieve samenwerking. Andersom draagt het festival bij aan de lokale economie, het toeristische en culturele profiel en het maatschappelijk welzijn van de gemeente. Er worden goede relaties onderhouden met het college, de raad en de verantwoordelijke

ambtenaren, o.a. met een periodiek bezoek aan fractievergaderingen. Staatsbosbeheer Zuidoost-Friesland heeft een groot deel van het Parklandschap in beheer. Met deze organisatie wordt nauw overleg over specifiek gebruik, de zakelijke voorwaarden en houden wij een jaarlijkse evaluatie.

- **Privaat** - Stichting Stinze Stiens (Landgoed Oranjestein), Stichting FB Oranjewoud (Landgoed Oranjewoud), Museum Belvédère en Landgoed Klein Jagtlust stellen hun locaties beschikbaar voor concerten en andere activiteiten. Dat geldt ook voor het gebruik van de zalen, het zwembad, de restaurants, de hotelkamers door Parkhotel Tjaarda (ook horecadeelnemer in *De Proeftuin*), uitkijktoren De Belvédère door Stichting Belvédère Oranjewoud en de ondergrondse BB Bunker in Oranjewoud door KPN en Museum Bescherming Bevolking.

Sinds 2014 maakt het festival deel uit van de Werkgroep Vorstelijk Oranjewoud met alle lokale (belangen) organisaties en de gemeente. Deze informeren elkaar over activiteiten en stemmen deze af. De werkgroep is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van het nieuwe gebiedsperspectief van Oranjewoud.

d. Communicatie

Door met organisaties samen naar buiten te treden, worden onze gedeelde verhalen versterkt, zoals ecologische bewustwording. De missie van Staatsbosbeheer krijgt bij het festival een inbedding in het artistieke programma. Met Merk Fryslân, Rabobank en Omrin is sprake van wederkerige marketingactiviteiten en aanbiedingen.

e. Economie

Oranjewoud Festival wordt structureel ondersteund door tal van lokale financiers, zoals founding partner Stichting FB Oranjewoud (sponsoring en een gemaximeerde garantstelling), Rabobank Heerenveen – Zuidoost Friesland (sponsor), Zwanenburg Projecten (sponsor), Stichting Julia Jan Wouters (alle edities tot nu toe), Van Panhuys Stichting, Abe Bonnema Stichting, Ritske Boelema Gasthuis en de lokale ondernemingen Nationale Fietsenplan (donatie) en Van der Glas Muziekinstrumenten (in-kind). Oranjewoud Festival kent een Vriendenstichting met een eigen bestuur en als enige doelstelling het festival te ondersteunen. Gewerkt wordt aan een relatie met de ca. 300 Vrienden die verder gaat dan financieel donateurschap en een grotere betrokkenheid omvat bij het reilen en zeilen van het festival. IJstadion Thialf rekent een vriendenprijs voor de huur van opslagruimte. Veel lokale bedrijven en partners nemen arrangementen af bij het festival en Parkhotel Tjaarda verricht hand- en spandiensten tijdens het festival. Andersom zorgt het festival voor veel omzet bij de lokale middenstand door deelname aan *De Proeftuin*. Wij werken bij voorkeur met lokale en regionale leveranciers. Zij profiteren jaarlijks flink van het festival, evenals hotels en andere accommodaties.

3. TOEGANKELIJKHEID & PUBLIEK

Het publiek van nu hecht steeds minder waarde aan etiquette en steeds meer aan beleving. Het laat zich verleiden door een bijzonder verhaal, een unieke locatie of een ongedwongen setting. Dat zijn aspecten waarin Oranjewoud Festival excelleert. Oranjewoud Festival is feitelijk een nieuwe-muziekfestival, klassieke-muziekfestival, cross-overfestival en een kinderfestival ineen. Het weet de bijbehorende publieksgroepen in één evenement te verenigen en in aanraking te brengen met een divers muzikaal spectrum.

Vanuit onze algemene visie (intrinsieke en extrinsieke waarde van cultuur, [pag. 9](#)) en specifieke missie (levend houden van klassieke muziek, [pag. 3](#)) blijven wij voortdurend streven naar sociale en culturele diversiteit, participatie en vermenging van leefwerelden. Dit doen wij met:

- Een breed aanbod ([pag. 4-6](#))
- De samenwerking met basisscholen ([pag. 4](#))
- Samenwerkingen met sociaal-maatschappelijke organisaties ([pag. 10](#))
- De ontwikkeling van participatieprogramma's die gericht zijn op individuen en gezinnen in achterstandsposities, van verschillende leeftijden en met of zonder migratieachtergrond, zoals *Oranjewoud4ALL* ([pag. 10](#)), *The Underground* ([pag. 4](#)) en het *Onbeperkt Ensemble* ([pag. 10](#))
- Een toegankelijk prijsbeleid ([pag. 14](#))
- De juiste marketing en communicatie, waaronder een Friestalige versie van de website ([pag. 13-15](#))

Het festival bouwt voortdurend aan een enthousiast en stevig netwerk in het sociale domein. Met de structurele aanstelling van een participatiemedewerker en de verdere integratie van het participatiebeleid in de hele organisatie ([pag. 17](#)) toont Oranjewoud Festival ambitie om het festival te ontwikkelen tot een plek waar iedereen zich thuis kan voelen en op een ongedwongen manier met anderen in contact kan komen.

Doelgroepen

De onderstaande vier doelgroepen van het festival zijn direct gekoppeld aan de verschillende programmalijnen.

1. *Families met kinderen*. Hen spreekt vooral de *FamilyZone* aan. Sommige cross-over-concerten en avontuurlijke onderdelen lenen zich eveneens goed voor deze doelgroep.
2. *Instappers*. Zij worden aangetrokken door de speelse, toegankelijke programmaonderdelen van het cross-over-programma.
3. *Klassieke-muziek liefhebbers* zoals concertbezoekers en amateurmusici. Zij voelen zich aangesproken door de klassieke programma's en musici van naam.
4. *Culturele avonturiers* met een brede culturele belangstelling en een open vizier. Voor deze groep is de avontuurlijke programmalijn aantrekkelijk.

Als knooppunt vormt *Festivalhart de Proeftuin* voor families met kinderen en instappers vaak de eerste kennismaking met klassieke muziek en een opstap naar het hoofdprogramma. Voor het overige publiek is het festivalhart een waardevolle bonus en een eerste kans om de andere programmalijnen te ontdekken.

Kinderen en jongeren

Jong publiek neemt een belangrijke plek in op Oranjewoud Festival. Ongeveer een kwart van het programmabudget wordt besteed aan onderdelen die zijn gerelateerd aan jeugd of jongeren. In de *FamilyZone* ([pag. 4-5](#)), inclusief *Het Festival als Klaslokaal* wordt de komende jaren stevig geïnvesteerd door meer voorbereidende lessen op scholen, uitbreiding van het werkgebied naar de provincie en doorontwikkeling van *The Underground*. Voor een duurzame verankering, kwaliteit en verdieping heeft het festival voor de *FamilyZone* een eigen programmeur en een productie leider aangesteld.

Spreiding

Oranjewoud Festival trekt publiek uit de hele provincie, de noordelijke regio en de rest van Nederland. In Zuid-oost-Fryslân zijn weinig festivals, zeker met een landelijk profiel en bereik. Daarmee draagt Oranjewoud Festival bij aan een goede spreiding van nationaal aansprekende festivals over de provincie. Het laagdrempelige karakter, het prijsbeleid, het participatiebeleid en *De Toegift* zorgen ervoor dat alle Friezen het festival kunnen bezoeken.

Diversiteit & inclusie

- *Programma* - het festival presenteert een veelkleurig programma waarin veel verschillende culturele en sociale invloeden tot uitdrukking komen. Ook is ruimte voor Fries talent en talentontwikkeling.
- *Personeel* - Ondanks flinke stappen in de goede richting, zoals de samenstelling van de RvT ([pag. 17](#)) en het programmateam, zijn wij ons ervan bewust dat onze personele opbouw een nog betere afspiegeling kan zijn van onze omgeving (bron: [allecijfers.nl](#)). Door vanaf vrijwilligersniveau te investeren in ieders persoonlijke ontwikkeling ([pag. 19](#)) en bij de werving te letten op sociaal-economische en culturele diversiteit met hulp van onze maatschappelijke partners, zien wij kans om de komende jaren tot een nog diverser personeelsbestand te komen. Bij vacatures in het team, het bestuur of de RvT wordt ook geadverteerd bij Colourful People en Binoq Atana.
- *Publiek* - Ons potentiële publiek bestaat op dit moment voornamelijk uit gezinnen, instappers, hoger opgeleide (oudere) mensen met culturele interesse en culturele avonturiers. Wij zijn ons ervan bewust dat er een opdracht ligt meer sociaal-economisch en

cultureel divers publiek aan ons te binden. Hieraan werken wij met het scholenprogramma *Het Festival als Klaslokaal*, door stevig te investeren in participatieprojecten als *Oranjewoud4ALL*, een diverse programmering in *De Proeftuin* (pag. 4), projecten als *Atlas* (pag. 6, 7) en een toegankelijk prijsbeleid (pag. 14). De organisatie investeert vanaf 2025 in het doelgroep-segmentatiemodel *Whize* om haar datastrategie verder uit te bouwen. Dit model helpt bij het verrijken van publieksprofielen en biedt inzicht in niet-bereikte doelgroepen en hun vertegenwoordiging. Op basis van deze inzichten kunnen gerichtere keuzes worden gemaakt en doelen SMARTer worden geformuleerd voor een inclusiever bereik.

Het beleid ten aanzien van de sociale, financiële, fysieke, informatieve toegankelijkheid staat beschreven op pagina 10 onder Participatie.

- **Partners** - De samenwerking met sociaal-maatschappelijke partners heeft als doel het meedoen van diverse deelnemers te stimuleren en te faciliteren.

MARKETING & PUBLICITEIT

Marketingdoelstellingen

Oranjewoud Festival stelt zichzelf de volgende doelen voor de komende jaren:

- Het publieksbereik stabiliseren op 14.000 unieke bezoekers om de druk op de omgeving te beperken en 33.750 bezoeken, een hogere bezetting per activiteit en meer bezoeken per unieke bezoeker, onder andere met *passe-partouts* (pag. 14-15);
- Gebruikmakend van *Whize* 10-20% meer sociaal-economisch en cultureel divers publiek (om te beginnen in *De Proeftuin*) en 20-30% breder publiek

qua smaak en leeftijd aan het festival binden;

- Een evenredige verdeling publiek van binnen en buiten de noordelijke regio, nu respectievelijk 60% en 40%
- De ervaring van het publiek verder verdiepen en verbeteren en de impact daarvan grondiger in kaart te brengen, o.a. door bij muzikdocenten de leerlingenaanwas na het festival te monitoren, deelnemers aan de participatieprojecten langer te volgen en publieksenquêtes op meerdere momenten in het jaar te organiseren.

Dit bereiken wij met de volgende (1) strategie, (2) activiteiten en (3) middelen:

1. Marketingstrategie

Wij vertellen aansprekende verhalen (a), kiezen hiervoor de juiste toon en kanalen (b) en hanteren daarbij een toegankelijk prijsbeleid (c).

a. Storytelling

Het verhaal over de intrinsieke waarde van het festival zorgt voor publieksverbreding en -vergroting:

- *Oranjewoud Festival is een veelkleurig muziekfestival met klassieke wortels in een betoverend parklandschap. Vanuit het gezellige festivalhart waaiert publiek van alle leeftijden uit in de verschillende richtingen van het programma: van speels en toegankelijk tot klassiek of avontuurlijk.*

Verhalen over de maatschappelijke waarde zorgen voor extra draagvlak, publieksverbreding en -verdieping. Thema's zijn toegankelijkheid/participatie, educatie/talentontwikkeling en natuur/milieu:

Festivalhart de Proeftuin is laagdrempelig en ontspannen.

- Bij het festival doet iedereen mee, wie of wat je ook bent, vindt of voelt;
- Wij geloven en investeren in het talent van toekomstige generaties publiek, musici en makers omdat zij klassieke muziek in de volle breedte en al haar veelkleurigheid dragen en levend houden;
- De natuur inspireert onze makers, musici en publiek. Het vormt ons belangrijkste podium maar is tegelijkertijd kwetsbaar. Daarom zorgen wij er goed voor. Daarbij hoort ook een duurzaam natuur- en milieubeleid.

b. Juiste kanalen en tone of voice

Omdat de doelgroepen sterk van elkaar verschillen, wordt bij de storytelling rekening gehouden met de drijfveren per publieksgroep, het taalgebruik en de gebruikte kanalen:

- Voor families met kinderen en instappers is het festival laagdrempelig, speels en vol verrassingen. Het vormt een uitnodiging om kennis te maken met klassieke muziek in de breedste zin. Publiek wordt bereikt via huis-aan-huisbladen, samenwerking met Omrop Fryslân, muziekscholen, scholen en jeugdorganisaties en met laagdrempelige prijzen;
- Voor nieuwe publieksgroepen is het extra belangrijk de juiste toon aan te slaan. Dat kan een taalversie van de website zijn of een beroep doen op sleutelpersonen die letterlijk de taal van de doelgroep spreken, zoals de organisatoren van een Dabke-workshop in *De Proeftuin* of de gastvrouw van de *FamilyZone*. Bij onze sociale partners is regelmatig persoonlijk contact de sleutel tot onderlinge verstandhouding.
- Bij klassieke-muziek liefhebbers benadrukt het festival de traditionele concerten en de kwaliteit van de uitvoerenden, het gespeelde repertoire en de intellectuele ervaring. Trefwoorden zijn genieten, herkenning en verkenning. Naast de algemene publieksbenadering wordt samengewerkt met de klassieke afdelingen van de NTR en AVROTROS en zijn er banden met de optredende musici, partnerships met de zalen en met de gezelschappen;
- Voor de culturele avonturiers ligt de focus op de beleving, de bijzondere presentatievormen, de locaties en participatie. Trefwoorden zijn ontdekken, van het pad af, verrassing, risico, inspiratie, festivalbeleving en openlucht. De VPRO(-gidsbijlage) is hier ideaal

voor, evenals de samenwerking met omroepen.

Foto's en video's

Met onze ontwerper, vaste fotografen en filmers is de afgelopen edities een flinke stap gezet in de visuele communicatie, zoals zichtbaarheid op de website, berichten op socials, nieuwsbrieven, advertenties, drukwerk en borden/wegwijzers op het terrein. Effectief zijn de video's met beelden van het festival en persoonlijk gemaakte filmpjes door medewerkers, zoals de artistiek directeur met onderwerpen gericht op specifieke doelgroepen of de productie leider die in het Fries vertelt over de achterkant van het festival. Wij laten makers en musici vertellen over hun projecten, maken korte videoreportages over de maatschappelijke projecten of gaan op stap met de ecooloog.

Website

Onze Nederlands-, Engels- en Friestalige website oranjewoudfestival.nl heeft ruim 100.000 unieke bezoekers per jaar. Het taalgebruik en de teksten bij elke programmalijs worden afgestemd op de voornaamste doelgroep. De tekst bij klassieke lijs is bijvoorbeeld inhoudelijker en bij cross-over toegankelijker en korter.

c. Prijsbeleid

Tot en met 2024 werden voor elk concert apart kaarten verkocht. Het bleek echter telkens ingewikkeld om publiek wegwijs te maken in het steeds rijker en complexer wordende programma. Bovendien willen wij publiek zo veel mogelijk verleiden uitstapjes te maken naar onbekende terreinen. Een prijsbeleid met losse kaarten werkt daarbij drempelverhogend. In 2025 is daarom overgestapt op *passé-partouts* voor het hele programma, naast de bestaande dagkaarten voor *Proeftuin & FamilyZone*. Om het betaalbaar te houden voor iedereen worden voor concerten met een grotere capaciteit nog steeds losse kaarten verkocht. Ook de goedkope kaarten voor het instapprogramma blijven. Kaartsoorten zijn:

1. *Kaarten Proeftuin & FamilyZone* geven een dag lang toegang tot de *De Proeftuin* en de *FamilyZone* (€ 7,50 voor volwassenen, gratis t/m 18 jaar).
2. *Losse kaarten*, incl. toegang tot de *Proeftuin & FamilyZone* variërend van € 14,50 tot € 34,50, 50% korting

jongeren t/m 30 jaar, € 5 jeugd t/m 18 jaar.

3. *Passe-partouts* à € 75 per dag voor het hele festival-programma, 50% korting t/m 30 jaar, € 15 t/m 18 jaar. Een *passe-partout* voor het complete festival kost € 225 (jongeren € 112,50)

Met *De Toegift* kunnen draagkrachtige bezoekers een donatie doen waardoor mensen met een smalle beurs gratis naar het festival kunnen, voorzien van enkele consumptiebonnen. Het is toegestaan eigen etenswaren mee te nemen naar de *Proeftuin & FamilyZone*. Dit alles maakt het festival financieel optimaal toegankelijk.

2. Marketingactiviteiten

a. Ter publieksvergroting

De publieksgroepen worden bereikt en gestimuleerd om kaarten te kopen via diverse strategieën:

- Marketingmiddelen zoals direct marketing en brochures.
- Samenwerkingen met culturele en toeristische partners, zoals muziekscholen, amateurverenigingen, hotels en reisorganisaties.
- Business-to-business partnerships, waaronder netwerkbijeenkomsten en speciale aanbiedingen voor bedrijven en hun medewerkers.
- Landelijke zichtbaarheid vergroten door prijswinnaars van concoursen en festivals een plek op het evenement te geven.
- Herhaalbezoek stimuleren via gerichte online en offline marketing.
- Upselling en cross-selling, bijvoorbeeld via concerttips, routes en promotieactiviteiten tijdens het festival.
- Verhogen van publiek buiten de noordelijke regio door landelijke publiciteit, terwijl de noordelijke regio specifiek wordt benaderd met promoties voor *De Proeftuin* en de *FamilyZone*.
- Deze aanpak combineert marketing, strategische samenwerkingen en publieksgerichte initiatieven om zowel bestaande als nieuwe bezoekers aan te trekken.

b. Ter publieksverbreding

Het festival maakt klassieke muziek toegankelijk voor een breder publiek via laagdrempelige programmalijnen zoals *De Proeftuin*, *FamilyZone* en cross-over. Gerichte communicatie helpt nieuwe doelgroepen te bereiken. Daarnaast stimuleert het sociale participatie met activiteiten voor kwetsbare groepen, zoals nieuwkomers, mensen met een beperking en ouderen.

c. Ter publieksverdieping

De festivalstructuur stimuleert bezoekers om verschillende programmalijnen te ontdekken via korte voorproefjes, een omroeper op het terrein en suggesties op de website. Samenwerking met Museum Belvédère biedt extra verdieping. Het randprogramma omvat toegankelijke inleidingen door experts zoals Fuse-violist

Emma van der Schalie en NPO Klassiek-presentator Jet Berkhout, terwijl *De Salon* ruimte biedt voor verdieping.

3. Marketingmiddelen

Het festival maakt gebruik van diverse mediakanalen:

- *Owned media*: een vernieuwde website, actieve sociale media (Facebook, Instagram, TikTok, YouTube Shorts), nieuwsbrieven, brochures en direct marketing. Videotrailers en impressies tonen de veelzijdigheid van het festival.
- *Paid media*: buitenreclame, advertenties in regionale en landelijke media, STER-radiospots en betaalde social-mediacampagnes.
- *Earned media*: persberichten, media-aandacht via artikelen en radio/tv, samenwerkingen en storytelling om organische zichtbaarheid te vergroten.

Impact

De effectiviteit van de toegankelijkheidsstrategie wordt gemeten via diverse methoden:

- *Marketingrapportages*: Door ticketregistratie, ook voor gratis onderdelen, worden data verzameld over publiekssamenstelling en gedrag. Dit laat de 3/2-verhouding zien van publiek uit de noordelijke regio en de rest van Nederland, met groeipotentie onder klassieke-muziek liefhebbers.
- *Uitbreiding van datastrategie*: Met Whize worden publieksprofielen verfijnd en inzicht verkregen in onder- en oververtegenwoordigde doelgroepen. Dit helpt bij het formuleren van gerichte strategieën en het testen van nieuwe concepten.
- *Jaarlijkse bezoekersenquêtes*: terugkoppeling van bezoekers wordt verzameld en geanalyseerd.
- *Strategische merkanalyse*: Een onderzoek uit 2022 door Hendrik Beerda Brand Consultancy biedt inzicht in merkbekendheid, sociodemografische kenmerken en vergelijking met andere cultuurbezoekers in Friesland.

Samenwerkingen marketing

Met Whize sluiten wij ons aan bij SPOT Groningen, Forum, VRIJDAG, De Lawei in Drachten en De Harmonie in Leeuwarden. Daarmee wisselen wij kennis uit, kijken wij samen naar doorontwikkeling van de systemen. Met Museum Belvédère en het Schiermonnikoog Festival wordt nauw samengewerkt op het gebied van publiekswerving. Crosspromotion vindt ook plaats met SPOT Groningen door wederzijdse vermeldingen via diverse kanalen en een busexcursie naar het festival voor SPOT-publiek. Samenwerkingen verder weg betreffen November Music (educatie/co-commissie en crosspromotion), Cello Biënnale, Nederlands Violconcours, Young Pianist Foundation en Prinses Christina Concours (zichtbaarheid prijswinnaars en beide partners).

4. FINANCIËN & ORGANISATIE

FINANCIËN

Begroting

Oranjewoud Festival heeft jarenlange ervaring met het opstellen van begrotingen van zowel het festival als grote deelprojecten. Elke nieuwe begroting wordt getoetst aan de voorafgaande afrekening en jaarlijks bijgesteld aan verwachte prijsstijgingen, doelstellingen en financiële mogelijkheden. Recentelijk is de methodiek van verplichtingenregistratie, budgetbewaking en facturenstroom aangescherpt en daarmee de grip op de kosten verder verstevigd.

Financieringsmix

Op grond van de door het Fonds Podiumkunsten gehanteerde financiële graadmeters en de zeer goede beoordeling van het meerjarenplan 2025-28 is Oranjewoud Festival door het Fonds in een hogere subsidiecategorie geplaatst. Hierdoor is de jaarlijkse steun vanuit het rijk toegenomen van ca. € 190.000 in 2024 naar ca. € 460.000 vanaf 2025. Vanwege de hieraan gekoppelde matchingsvoorwaarde zijn ook de bijdragen vanuit de provincie en de gemeente gestegen, terwijl die van andere begunstigers gelijk blijft. Hierdoor leunt het festival tijdelijk relatief zwaar op publieke middelen. Enerzijds is deze financiële impuls onontbeerlijk om de ambities op het gebied van innovatie, educatie en participatie te realiseren als ook te voldoen aan de eisen van een eerlijke beloning. Anderzijds vergroot dit ook de kans de komende beleidsperiode meer private middelen te werven. De afgelopen jaren kwamen deze gelden vooral van particuliere fondsen. Met de komst van een nieuwe zakelijk directeur-bestuurder en de herverdeling van taken binnen het bestuur, is het mogelijk steviger te investeren in sponsorwerving. Het streven is om zo de afhankelijkheid van overheidssteun geleidelijk te verminderen.

Zwakke punten en risico's

- *Financiële kwetsbaarheid:* Door stijgende kosten en besteding van coronasteun aan artiesten en medewerkers is er onvoldoende algemene reserve opgebouwd. Publieksinkomsten zijn onzeker, en slecht weer kan annuleringen veroorzaken. De recettes dekken slechts een klein deel van de kosten.
- *Publieksbereik:* Friesland heeft een dunbevolkte regio, wat het aantal lokale bezoekers beperkt. Voor publiek uit andere delen van Nederland vormen reisafstand en beperkte overnachtingsmogelijkheden een drempel. Een nieuw Van der Valk Hotel in Oranjewoud is in ontwikkeling, maar realisatie duurt nog enkele jaren.
- *Externe afhankelijkheden:* Het festival is afhankelijk van Staatsbosbeheer en andere grondeigenaren. Er

kunnen juridische bezwaren worden ingediend tegen vergunningen, wat tijdrovend en kostbaar is.

- *Concurrentie:* De grote hoeveelheid culturele evenementen in Nederland leidt tot strijd om publiek, media-aandacht en financiering.
- *Organisatorische kwetsbaarheid:* Veel zelfstandigen in het team zorgen voor instabiliteit. De festivalcomplexiteit kan de werkdruk verhogen.
- *Inclusie en vergrijzing:* Ondanks inspanningen voor diversiteit en participatie is er nog veel werk te doen. De vergrijzing van het publiek vraagt om meer aandacht voor fysieke toegankelijkheid.
- *Wettelijke en politieke risico's:* de Wet DBA, een mogelijk hoger BTW-tarief en politieke ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de organisatie en financiering van het festival.

Sterkte punten en kansen

- *Artistieke kwaliteit:* Het festival staat bekend als een kraamkamer voor klassieke vernieuwing en biedt kansen aan jonge en regionale talenten.
- *Educatie en participatie:* Er is veel aandacht voor publieksbetrokkenheid en educatieve programma's.
- *Unieke setting:* De natuurlijke en historische omgeving versterkt de festivalbeleving.
- *Breed en loyaal publiek:* Jaarlijks trekt het festival veel bezoekers en geniet het brede steun onder publiek, organisaties en overheden.
- *Sterke reputatie en samenwerkingen:* Sinds de start in 2012 heeft het festival een stevige reputatie opgebouwd en werkt het samen met zowel regionale als grote landelijke partijen zoals Holland Festival, NTR, Oerol en Muziekgebouw aan 't IJ. Ook landelijke media tonen steeds vaker interesse.
- *Betrouwbare organisatie:* Het festival wordt gewaardeerd als werkgever en heeft een loyaal team met veel gemotiveerde vrijwilligers.

Strategieën om risico's te beperken

- *Financieel beleid:* Vanaf 2025 wordt jaarlijks 10% van de totale lasten gereserveerd voor onvoorziene uitgaven om financiële risico's beter op te vangen en geleidelijk toe te werken naar een gezond weerstandsvermogen. Dit wordt gefinancierd met de sponsorinkomsten.
- *Programma- en prijsbeleid:* Het festival introduceert een duidelijker programma-aanbod en een nieuw prijsmodel, met een grotere focus op passe-partouts. Dit leidt naar verwachting tot meer bezoekers, een breder landelijk bereik en hogere inkomsten uit tickets en horeca.
- *Stakeholderrelaties:* het actief onderhouden van goede banden met Staatsbosbeheer, landgoedeigenaren, Museum Belvédère en de gemeente. Kritische partijen worden betrokken en tegemoetgekomen,

zoals met de verhuizing van de backstage uit de Overtuin.

- **Ecologische verantwoordelijkheid:** Het festival werkt nauw samen met een ecooloog en laat jaarlijks ecologische rapportages opstellen en toetsen om de impact op de natuur te minimaliseren.
- **Concurrentiepositie:** Een sterke marketingstrategie, storytelling en mediarelaties helpen om het festival onderscheidend te positioneren.
- **Werkgeverschap:** we investeren in een stabiel team (zie organisatiestructuur). Een mogelijke vaste aanstelling van beide directeuren wordt onderzocht.
- **Participatie** behandelen wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het hele team, niet alleen de participatiemedewerker
- **Samenwerkingen:** de artistieke en kwalitatieve reputatie van het festival wordt benut om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan (**zie pagina's 7-9 en 15**)

ORGANISATIESTRUCTUUR

Oranjewoud Festival kent een stabiele organisatie met kundige, ervaren en loyale freelance medewerkers (in 2026-2028 geschat op 4,1 fte) en volop interne ontwikkelmogelijkheden. Het festival onderstreept het belang van de code Diversiteit & Inclusie, de Fair Practice Code en de Governance Code Cultuur en werkt conform deze codes. Er is sprake van een transparante en veilige overlegstructuur en veel onderling vertrouwen. Wij zijn er daarom trots op dat er nauwelijks verloop optreedt bij het team. De

organisatie functioneert bovendien plat; iedereen helpt elkaar totdat het werk af is. Oranjewoud Festival staat goed bekend als opdrachtgever en ontving hiervoor in 2022 de **Nieuw Geneco Fair Practice Award.**

Raad van Toezicht

De stichting kent sinds oktober 2023 een Raad van Toezicht. De profielen van de vijf toezichthouders zijn cultureel (regisseur Ira Judkovskaja, voorzitter), financieel (Ruud van Zuilen, penningmeester), sociaal-maatschappelijk (opbouwwerker Iqbal Aslam), juridisch (advocaat Wilko Jan Aardema) en ondernemend (ondernemer Piet Bandell). Bij de samenstelling wordt ook gekeken naar een balans tussen lokale en (inter) nationale verbindingen en diversiteit. Naar buiten toe treedt de raad op als ambassadeur van de stichting. De raad vergadert tenminste vier keer per jaar en draagt een eigen verantwoordelijkheid voor het verzamelen van relevante informatie.

Toezichthouders hebben een aanstelling voor maximaal twee termijnen van vier jaar. Een rooster van aftreden is gepubliceerd op de website met aandacht voor continuïteit bij wisselingen. Vacatures zijn openbaar.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit artistiek directeur-bestuurder Yoram Ish-Hurwitz en zakelijk directeur-bestuurder **Miranda van Drie** (gestart in februari 2025). Ish-Hurwitz nam in 2010 het initiatief tot het festival en heeft de volledige ontwikkeling en groei ervan helpen realiseren vanaf de eerste editie in 2012. Hij is verantwoordelijk

Om 5.30 uur 's morgens luisteren naar een strijkkwartet tijdens het Zonsopkomstconcert

voor het artistieke beleid, de programmering, compositieopdrachten, projectontwikkeling en het artistieke deel van de fondsenwerving. Van Drie is sinds 2018 zakelijk directeur van het Residentie Orkest in Den Haag. Daarvoor was zij zes jaar lang algemeen directeur van het Nationaal Jeugd Orkest, inclusief het festival NJO Muziekzomer Gelderland. Zij combineert haar werkzaamheden bij Oranjewoud Festival met een nieuwe rol als adjunct-directeur bedrijfsvoering bij het Residentie Orkest. Bij het festival houdt zij zich bezig met de financiële bedrijfsvoering, fondsen- en sponsorwerving en relatiebeheer, inclusief periodiek overleg met de (financiële) stakeholders. Ook de naleving van de culturele codes wordt door haar bewaakt. Bestuursoverleg vindt minimaal tweewekelijks plaats met een schriftelijke verslaglegging. Het bestuur bepaalt het strategische beleid met een zorgvuldige afweging van artistieke en zakelijke of interne en externe belangen. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met de twee andere leden van het kernteam die de praktische organisatie en teamleiding op zich nemen (zie onder).

De RvT en het bestuur zien gezamenlijk toe op het duurzaam, bedrijfsmatig verantwoord en integer verwezenlijken van de maatschappelijke en artistieke doelstelling van de stichting.

Festivalteam

Het kernteam is 10 tot 12 maanden per jaar actief en bestaat uit beide directeur-bestuurders, hoofd algemene productie **Enno Feenstra** en hoofd marketing **Marco van Es**. De (twee)wekelijkse overleggen worden genotuleerd. Zij geven leiding aan het festivalteam dat minimaal vijf maanden voor elke editie start. Het

bestaat uit Marinda de Groot (zakelijk coördinator en hoofd horeca), Marieke Jissink (participatie), Monique Jansma (vrijwilligerscoördinatie), Wiebe Kootstra (programmaproductie), Thijs ten Berge (techniek), Afke de Jong (productie) en Suze Bonnema (kaartverkoop, marketing). De Friese taalvaardigheid bij een aantal teamleden is nuttig bij het contact met sommige stakeholders.

Medewerkers

Naast barpersoneel verlenen ca. 23 medewerkers, inclusief stagiaires, diensten op het gebied van inrichting en vormgeving, barren, vervoer, personeels catering, gastvrijheid, accreditatie en productie met korte contracten van enkele dagen tot weken.

Jaarlijks vinden functioneringsgesprekken met alle medewerkers plaats op basis van een open dialoog, met wederzijdse feedback en met oog voor doelen, resultaten en persoonlijke ontwikkelingskansen. Het team wordt vroegtijdig betrokken bij de totstandkoming van de (artistieke) plannen. Daarbij is nadrukkelijk ook aandacht voor de werkdruk. Bij de jaarlijkse evaluatie zijn alle medewerkers betrokken of vertegenwoordigd. De rechtspositie van de medewerkers (alle zelfstandig) is geborgd via hun tijdelijke contracten. Vanwege hun kwetsbare positie als zzp'er wordt extra belang gehecht aan de reglementen RvT en bestuur en de **gedragscode**.

Werkbelasting

Het artistieke profiel en de omvang van het festival zorgen voor complexiteit die op productioneel vlak soms tot problemen leidt. Tijdens editie 2022 waren duidelijke tekenen van overbelasting van het organiserende team die in de daaropvolgende edities zijn aangepakt.

Zo is de structuur van het festival verhelderd, zijn functieprofielen aangescherpt en is extra assistentie voor een aantal functies ingezet. Verder heeft het vragen van meer zelfredzaamheid van producerende partijen voorzichtige resultaten opgeleverd. Waar het festival optreedt als creatief producent, is de productie ervan meer ingekapseld in het project en apart begroot, waardoor de algemene productie wordt ontlast.

Vrijwilligers

Voor, tijdens en na elke festivaleditie zijn minimaal 150 vrijwilligers actief. Zij worden verdeeld in functiecategorieën en aangestuurd door enkele vrijwilligersteamleiders en een vrijwilligerscoördinator. Een deel van de vrijwilligers wordt geworven bij onze sociaalmaatschappelijke partners, zoals beide COA's, de inburgeringsscholen en Caleidoscoop (pag. 10).

Beloningsbeleid

De honorering van beide directeur-bestuurders voldoet ruimschoots aan de Wet Normering Topinkomens en staat vermeld in het jaarverslag. Vergoedingen, een heldere functieomschrijving en wederzijdse verplichtingen worden transparant met de medewerkers gecommuniceerd en contractueel vastgelegd. De RvT werkt onbezoldigd. Het festival volgt per 1 januari 2025 de CAO Nederlandse poppodia en -festivals over honorering van de medewerkers. Vrijwilligers ontvangen na declaratie een reis- en onkostenvergoeding. Alle medewerkers en vrijwilligers ontvangen maaltijden gedurende hun diensten tijdens en rond het festival. Uitvoerende musici ontvangen per 1 januari 2025 minimaal € 330 per uitvoering en € 150 per repetitie, exclusief btw, onkosten en maaltijden. In de meeste gevallen ligt de werkelijke vergoeding veel hoger. Componisten ontvangen voor opdrachten tenminste de richtbedragen van de geldende Nieuw Geneco Honorariumtabel. Bijkomende kosten als partituuruitgave, repetities, reiskosten en overige werkzaamheden worden apart vergoed. Voor honorering van beeldend kunstenaars wordt de Richtlijn kunstenaarshonoraria van BKNL gehanteerd. Afspraken worden altijd contractueel vastgelegd.

Ontwikkelmogelijkheden en verbreding

Oranjewoud Festival is een lerende organisatie. Van vrijwilliger tot teamlid, iedereen die werkzaam is bij het festival krijgt de kans zich te ontwikkelen, meer verantwoordelijkheden te dragen en zo invloed uit te oefenen op de gang van zaken. Zo werd onze marketing-assistent later ook hoofd kaartverkoop en promoveerde onze vervoerscoördinator tot Hoofd vrijwilligers. Sommige teamleden zijn ooit begonnen als vrijwilliger. Dit doorstromingsbeleid draagt bij aan een brede kennis en ervaringsopbouw van teamleden. Zij kunnen nieuwe collega's in 'hun' oude functies coachen of opleiden tot hun eigen functie. Ook wordt de organisatie van onder af diverser. Voor scholing is een beperkt budget gereserveerd.

Vrijwilligers in actie | Foto Foppe Schut

Veiligheid en regels

Ter aanvulling op de statuten, waarin o.a. de werkgeversrol van de RvT is vastgelegd, hebben de bestuursleden en toezichthouders ieder een eigen reglement ondertekend. Daarin staan de bestuurlijke en toezichthoudende taken beschreven, de wijze waarop de RvT adviseert (inclusief de rol van de voorzitter), de professionaliteit van bestuur en toezicht, de verplichting tot zelfevaluatie en ruimte voor betrokkenheid van belanghebbenden. De financiële inrichting en de organisatiestructuur zijn eveneens in de reglementen vastgelegd. Nevenfuncties van toezichthouders en bestuursleden staan vermeld in het jaarverslag, te downloaden op de website. Ook moeten zij een verklaring ondertekenen waarin hun onafhankelijkheid is gegarandeerd. Daarbij gaat het belang van de organisatie boven het eigen belang of dat van hun naasten. Voor gevallen waarbij sprake is van inbreuk op de gemaakte afspraken is een protocol opgesteld. Voor de RvT, het bestuur, medewerkers, vrijwilligers en uitvoerenden heeft het festival een gedragscode opgesteld, inclusief protocollen bij een vermeende inbreuk hierop en contactgegevens van de vertrouwenspersonen. Alle medewerkers van de *FamilyZone* zijn in het bezit van een geldige en relevante VOG. Voor bezoekers zijn **huisregels** opgesteld.

Van alle bij en voor het festival werkzame personen wordt verwacht dat zij de algemene visie van het festival ten aanzien van inclusie delen en hiernaar handelen. Andersom verplicht de organisatieleiding zich voortdurend te werken aan de gedragenheid hiervan en open te staan voor individuele verschillen in zienswijze.

Technologische hulpmiddelen

Er wordt sinds 2018 gewerkt met festivalsoftware (vanaf 2021 met Festival Pro) die veel voorkomende handelingen automatiseert en data in de cloud opslaat. Dat betreft vrijwilligersaanmeldingen, bevestigingen, contracten en draiboeken voor musici, medewerkers en vrijwilligers en het verzamelen van gegevens voor productie en marketing, planning, catering en vervoer. Dit verlicht de werkdruk en verkleint de kans op fouten. Een ander hulpmiddel dat groeit in belang is kunstmatige intelligentie.

Index beoordelingscriteria

Artistieke en inhoudelijke kwaliteit

- Vakdeskundigheid* Artistiek directeur Yoram Ish-Hurwitz is een klassiek en internationaal geschoold musicus, beschikt over een groot netwerk en een sterke inhoudelijk kennis (*pag. 3*). Hij wordt bijgestaan door internationaal gerenommeerde musici als gastcuratoren (*pag. 3*). De uitvoerende musici, componisten, kunstenaars en workshopleiders staan alom bekend om hun artistieke kwaliteit en vakmanschap (*pag. 4-6*)
- Verbeeldingskracht* Artistieke visie (traditie = vernieuwing), missie (klassiek levend, actueel houden), ambities (presenteren, stimuleren, initiëren), kraamkamerrol (*pag. 3*), programmastructuur, prikkelende presentatievormen en bijzondere projecten als een locatiemuziekfestival in de natuur (*pag. 4-6*) getuigen van verbeeldingskracht
- Positionering* Vier festivals ineen (*pag. 12*), de natuurlijke omgeving als setting, inspiratiebron of bouwsteen, voortrekkersrol locatiemuziek (*pag. 5-6*), klassieke vernieuwing en uitvoerenden van internationale kwaliteit maakt Oranjewoud Festival uniek in Nederland en daarbuiten.
- Culturele samenwerking* Groot aantal samenwerkingspartners op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau (*pag. 7*)
- Talentontwikkeling* Het festival investeert in toekomstig publiek en talent met talentontwikkeling- en educatieve activiteiten, verbindt internationaal met lokaal (*pag. 7-8*), is onderdeel van Station Noord (*pag. 7*) en werkt samen met Fulkaan, Het Festival als Klaslokaal en verbindt zich aan concoursen en festivals, young en mid-career makers (*pag. 6-7*)

Maatschappelijke waarde

- Friese samenleving* Het festival wordt breed gedragen (*pag. 9*), kunst als wezenlijk onderdeel samenleving met intrinsieke (artistiek programma, *pag. 4-6*) en extrinsieke waarde (maatschappelijk programma, *pag. 7-8, pag. 9-11*)
- Maatschappelijke debatten en vraagstukken* Raakt onderwerpen als multi- en transculturalisme bij projecten als Atlas (*pag. 6-7*), ecologie en milieu bij locatiemuziek, kunstinstallaties en natuurgerichte activiteiten in het hoofdprogramma en FamilyZone
- Friese taal* Regelmatig artistieke activiteiten gerelateerd aan de Friese taal, Friestalige website, Friestalige medewerkers op sleutelposities (*pag. 9 en 18*), Friestalige promotiefilmpjes en beoogde samenwerking met Explore the North
- Samenwerkingen buiten culturele sector* Groot aantal sociaal-maatschappelijke samenwerkingspartners (participatie, *pag. 10*) en partners op educatief, facilitair, financieel en marketingterrein (*pag. 11*)

Toegankelijkheid

- Visie* Vanuit de algemene visie aangaande de waarde van kunst en de bereikbaarheid ervan (*pag. 9*) streeft het festival naar sociale en culturele diversiteit, participatie en vermenging van leefwerelden met een breed aanbod (*pag. 4-6*), samenwerking met het primair onderwijs (*pag. 4*), sociaal-maatschappelijke organisaties, participatieprogramma's (*pag. 10*) en een toegankelijk prijsbeleid (*pag. 14-15*)
- Doelgroepen* Het festival heeft families, instappers, klassieke-muziek liefhebbers en culturele avonturiers als specifieke doelgroepen. Het hanteert SMART doelstellingen, strategieën en (participatie)activiteiten om die te bereiken (*pag. 13-15*).
- Kinderen en jongeren* Kinderen en jongeren worden bereikt met de *FamilyZone*, *Het Festival als Klaslokaal* en het jongerenproject *The Underground*. De kwaliteit en continuïteit zijn geborgd door te werken met een specifieke programmeur en productieleider. Doelstellingen betreffen o.a. vermenging van leefwerelden, opdoen van 21e-eeuwse vaardigheden en structurele cultuurparticipatie (*pag. 4-5*).
- Spreiding* Publiek uit heel Fryslân bezoekt Oranjewoud Festival. Er zijn weinig vergelijkbare of gelijkwaardige activiteiten in Zuidoost-Fryslân, terwijl er veel aandacht is voor laagdrempeligheid (*pag. 12*).
- Diversiteit & inclusie* Het festival kent een cultureel en sociaal divers programma met aandacht voor Fries talent (*pag. 4-6*). De organisatie is deels divers. Er wordt geprobeerd deze van onderaf diverser te maken (*pag. 19*). Publiek mag diverser. Dit wordt aangepakt met scholen- en participatieprogramma's en een betere datastrategie (*pagina's 4, 10 en 13*). Ook is aandacht voor diverse vormen van toegankelijkheid en wordt daarin blijvend geïnvesteerd. Het festival werkt met veel sociaal-maatschappelijke partners (*pag. 10*).

Bedrijfsmatige gezondheid

- Begroting* Bewezen ervaring in en groei sinds 2012, kundige zakelijk directeur, aangescherpte methodiek verplichtingenregistratie en budgetbewaking, voldoende rekening houdend met onvoorziene lasten (*pag. 16*)
- Financieringsmix* Het festival is in een hogere subsidie categorie geplaatst, doelstellingen en strategie tot 2029 meer sponsors voor opbouw algemene reserve en verminderde afhankelijkheid overheidssubsidie (*pag. 16*).
- Financiële en organisatorische risico's* Er is sprake van een helder inzicht van sterke en zwakke punten, bedreigingen en kansen, alsmede een strategisch beleid (*pag. 16-17*).
- Opdrachtgeverschap en toepassing codes* Het festival heeft een transparante en goed functionerende organisatiestructuur, kan rekenen op een loyaal en toegewijd team (*pag. 18*), staat bekend als goed opdrachtgever met aandacht voor ontwikkelmogelijkheden, eigenaarschap, veiligheid en werkbelasting (*pag. 18-19*). Het hanteert heldere protocollen en gedragsregels (*pag. 19*).